ik ga Bouwen

KOPEN | RENOVEREN | AFWERKEN

April 2020 - nr. 429
48e jaargang - € 6,50

ISSN. 203-3947 - P509554

Slaapkamer en badkamer in één

De tips & tricks

3 lichtovergoten binnenkijkers

Vloeren & muren

Een nieuwe vloer zonder te breken

Lichte gevelbekledingen
Een nieuwe, warme jas voor je woning

Daar is de lente
Welk materiaal voor je terras?

ENERGIE

Je dak isoleren
kan ook aan de buitenzijde

De juiste regeling
voor je verwarming

Tekst **Elien Haentjens**

Een **hotelkamer** bij je thuis

Wie de laatste jaren in een luxueuzer hotel verbleef, deed dat wellicht in een kamer waarin badkamer, dressing en het slaapgedeelte één naadloos geheel vormden. Nu die hoteltrend zich doorzet naar de private woonmarkt, lijsten we de voornaamste aandachtspunten op.

© Floorify

Een onzichtbare deur - vlak in de muur of verwerkt in de dressing - laat slaapkamer en badkamer nog steeds naadloos in elkaar overgaan, maar beperkt wel de hinder die eigen is aan een badkamer.

© Luc Roymans/B brand

Het samenvoegen van de twee ruimtes heeft ook een invloed op de keuze van de materialen. De badkamer krijgt veelal een zachtere, luxueuzere uitstraling, en overstijgt zo haar puur functionele karakter.

In het spoor van de trends van hotelslaapkamers worden de slaapkamer, de badkamer en de dressing van de ouders steeds meer in één en dezelfde ruimte ondergebracht. Al is die combinatie niet op alle vlakken zo'n vanzelfsprekend huwelijk. Zo is het in de slaapkamer bij voorkeur fris, droog, donker en stil, terwijl de badkamer net sterk verlicht is, maar ook nat, warm en lawaaierig. Tegelijk is de vochtigheid van de badkamer niet ideaal voor je kledij in de dressing.

Een eerste praktische vraag gaat over de oppervlakte die je minimaal nodig hebt om deze drie functies in één ruimte te kunnen organiseren. Meestal wordt daarbij uitgegaan van zo'n 25 à 30 vierkante meter. Al geldt het principe: hoe groter de ruimte, hoe aangenamer het wordt en hoe meer er mogelijk is. Vaak leent een loftzolder of een luchtig souterrain zich prima om een slaap- en badsuite in te richten. Tegelijk blijft het op elk moment belangrijk om op voorhand goed na te denken over de inrichting van de ruimtes en welke functies je exact wilt combineren. "Als je met het hele gezin één badkamer moet delen, dan is het beter om die niet in een open relatie te laten aansluiten bij de slaapkamer van de ouders. Dat leidt op termijn gegarandeerd tot conflicten. Als je toch voor dit scenario kiest, zorg er dan voor dat de kinderen een eigen badkamer hebben op hun verdieping", vertelt Bart Cobbaert van DENC!-STUDIO.

Begin met een plan

Net als bij de meeste ontwerpprocessen zijn er voor de inrichting en de structuur van de verschillende ruimtes verschillende opties. Het belangrijkste daarbij is dat alles is afgestemd op maat van de gewoontes en gebruiken van de bewoners. Als jouw werkuren bijvoorbeeld sterk verschillen van die van je partner, is het wel belangrijk dat de badkamer voldoende kan worden afgesloten van het slaapgedeelte, zodat de ene de andere niet wakker maakt. Ook de dagelijkse routines en ingesteldheid verschillen van persoon tot persoon of van koppel tot koppel. Mag het bijvoorbeeld allemaal open, of voel je je toch meer op je gemak in een klassiekere indeling? Mogen spullen in het zicht liggen, of heb je liever dat alles netjes kan worden opgeborgen?

In de meeste gevallen wordt er echter voor gekozen om de dressing tussen de slaapkamer en de badkamer te positioneren. Op die manier biedt ze zowel akoestisch als qua verlichting een buffer, en ook vanuit functioneel standpunt houdt dat een logica in. "Wat meestal goed werkt, is dat de deur naar de badkamer in de dressing verwerkt zit. Op die manier gaat de ene ruimte nog steeds naadloos over in de andere, maar kan je ze indien nodig wel van elkaar afsluiten om lawaai-, licht- of vochthinder te beperken", vertelt Ben Depuydt van B brand, een dochteronderneming van Binst Architects.

Het is uiteraard ook mogelijk om alles meer open te trekken en de ruimte sterker uit te werken als één ruimtelijk concept. Door de dressing bijvoorbeeld bij de inkom van de kamer te plaatsen, en de badkamer en slaapkamer meer in elkaar te laten opgaan, met het bad aan het hoofdeinde van het bed - best achter een halfhoog muurtje om te vermijden dat je bed nat wordt - of ▶

Met transparante schuifdeuren hou je de ruimte open, maar geniet je toch de nodige privacy.

zelfs helemaal los in de ruimte als die groot genoeg is. Plaats in dat geval de dressing en de badkamer best wat verder uit elkaar om problemen met vocht en schimmel te vermijden. Al biedt een goede ventilatie op dit vlak ook soelaas. Zorg er wel voor dat de dressing voldoende groot is, zodat je makkelijk alle lades en kasten kan opentrekken en alles overzichtelijk en praktisch kan opbergen.

Open maar toch discreet gescheiden

Aangezien de meeste mensen, als het erop aankomt, toch op hun privacy staan als ze bijvoorbeeld een bad of een douche nemen, worden er vaak toch – meer of minder discrete – tussenwanden voorzien. Dat kan één tussenwand zijn voor de volledige badkamer, maar bijvoorbeeld ook een apart muurtje rond de inloopdouche, het toilet en/of het bad.

Wie privacy wil, maar tegelijk de openheid van de ruimte zo veel mogelijk wil bewaren, kan bijvoorbeeld voor transparante vlakken kiezen als mat glas, polymeer of gezandstraald glas. Op die manier creëer je een indirecte relatie tussen de verschillende ruimtes, want als het licht in de badkamer aangaat, zal je er het silhouet van je partner doorheen zien. De kamer ziet er tegelijk optisch ook groter uit, terwijl je toch over voldoende privacy beschikt. Een andere optie zijn schuifdeuren, die je naargelang het gebruik open of dicht kan laten. Akoestische exemplaren zorgen er bovendien voor dat de geluiden uit de badkamer worden gedempt.

Ook over de plaatsing van ramen moet nauwkeurig nagedacht worden. Terwijl de badkamer traditioneel een intiemere plek is, is het in de slaapkamer wel fijn om 's ochtends de gordijnen open te trekken en het ochtendlicht binnen te laten. In de dressing plaats je dan weer best geen raam. "Enerzijds loopt je kledij het gevaar dat het uv-licht ze zal aantasten, anderzijds zal het binnenvallende zonlicht convectie creëren, wat de luchtcirculatie in de ruimte zal stimuleren en het stof zal gaan ronddwarrelen. Kastdeurtjes kunnen helpen, maar deze kosten dan weer een stuk meer en zijn minder praktisch, omdat je niet in één oogopslag kan zien wat waar ligt", vertelt Cobbaert.

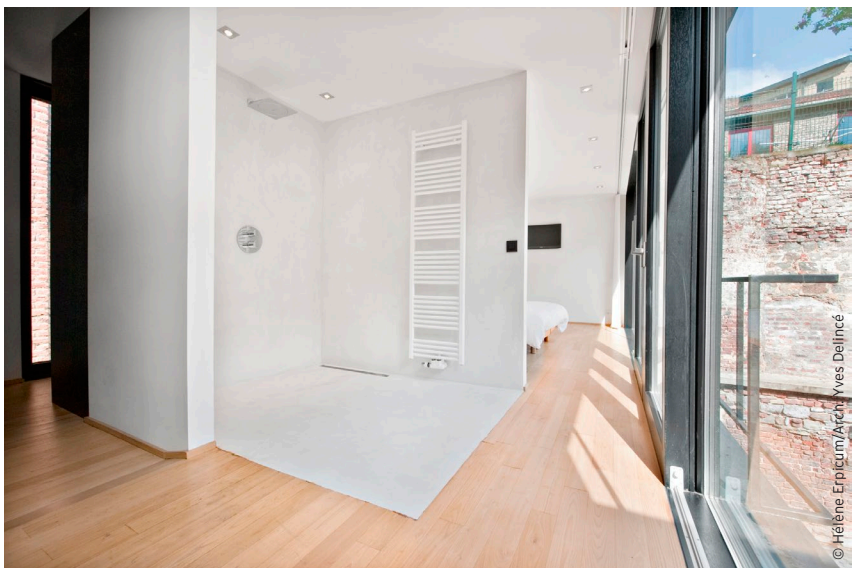

© Hélène Erpicum/Arch. Yves Delincé

In een slaapkamer hoeft het niet echt warm te zijn, terwijl dat in een badkamer toch een must is. Verwarm je met radiatoren, plaats die dan best aan de kant van de badkamer.

Een van de belangrijkste aandachtspunten in de masterbedroom is de ventilatie, om te vermijden dat het te vochtig wordt in de ruimte. Dat is niet prettig om te slapen, maar het is ook niet gezond. Er bestaan echter verschillende oplossingen, ook voor renovatie, om het binnen aangenaam te houden.

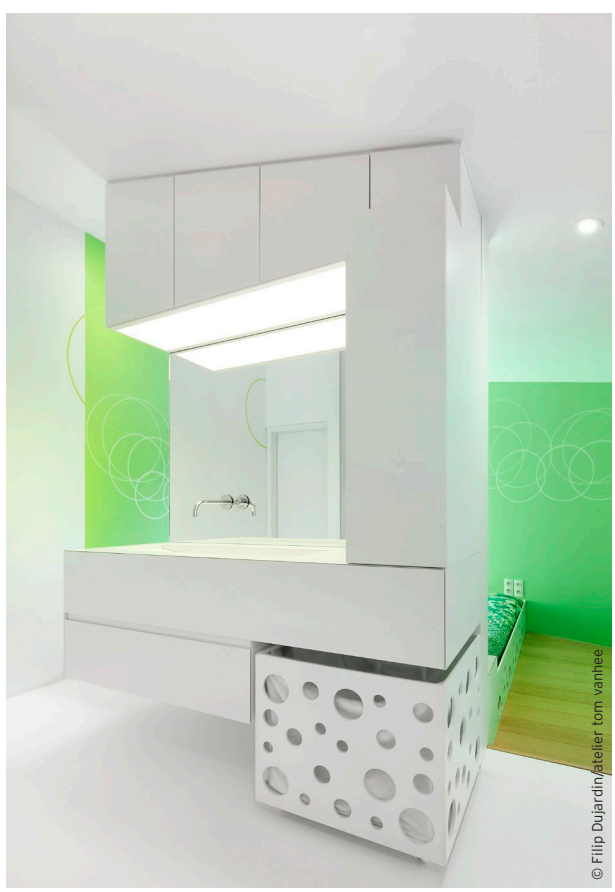

© Filip Dujardin/atelier tom vanhee

Nooit zonder ventilatie

De meest eenvoudige oplossing om de open ruimte te ventileren, is een raam in de badkamer dat je kan openzetten, zodat de vochtige lucht kan ontsnappen. Daarnaast kan je ventilatieroosters in de ramen voorzien. Het nadeel van deze twee oplossingen is dat ze rechtstreeks koude buitenlucht binnenbrengen. Met een ventilatiesysteem D, waarbij de toevoer en afvoer van lucht automatisch gebeurt en de binnenkomende lucht via een warmtewisselaar wordt opgewarmd door de uitgaande lucht, heb je dat tochtgevoel niet. "Alleen vereist dit systeem de integratie van een relatief uitgebreid kanalennetwerk, één circuit voor de aanvoer van verse lucht en één voor de afvoer van de vervuilde, warme lucht. Om van deze energiezuinige balansventilatie te kunnen genieten, moet er dus voldoende plek voor de buizen worden voorzien in valse plafonds", vertelt Ben Depuydt.

In principe volstaat zo'n ventilatiesysteem D voor de afvoer van het vocht dat in de badkamer wordt geproduceerd via douche, wastafel of bad. Zeker als de ruimtes groot genoeg zijn, is de hoeveelheid vocht die wordt geproduceerd verwaarloosbaar. ▶

© Jansje Klazinga/Arch. Marijn Hörlings-Van den Busche

De ruimte hoeft niet heel groot te zijn. Door het bed niet tegen de wand maar iets centraler te positioneren, kan je aan de achterzijde een wastafel of zelfs een bad plaatsen. Open, maar toch intiem.

ALL-IN PLAFOND

Een interessante oplossing voor de combinatie van een slaapkamer, badkamer en dressing is een klimaatplafond. Dit plafond werkt via een systeem van waterleidingen die boven op platen lopen die aan het plafond zijn bevestigd.
Wanneer er koud water door de leidingen loopt, zullen de plafondplaten de warmte absorberen terwijl de omgevingslucht wordt gekoeld. Die koelere lucht daalt, terwijl de warme lucht in de ruimte stijgt. Dit kan ideaal zijn wanneer je voor het slapengaan nog een lang, warm bad neemt.
Anderzijds kan het plafond ook warmte afgeven door warm water door de buizen te laten lopen, maar de straling is beperkt en aangezien de warmte boven blijft hangen, zal je het nooit comfortabel warm krijgen.
Het is wel mogelijk om verlichting en audiosystemen in deze klimaatplafonds in te werken. Bovendien kan je ze combineren met een warmtepomp, waardoor ze een positief effect hebben op de energieprestatie van je woning.

Al geldt ook hier: ken jezelf. Wie graag zeer warme of lange douches neemt, of een bad aan 43 °C laat vollopen, voorziet naast het ventilatiesysteem D best nog een decentraal ventilatiesysteem of een aparte ventilator die via een sensor of timer automatisch in gang schiet als er te veel vocht in de ruimte hangt. Ook mogelijk is om een 'vraaggestuurd' systeem D te plaatsen. Aan de hand van sensoren zal het systeem zijn debiet (de snelheid waarmee het draait) aanpassen aan de hoeveelheid vocht en CO_2 in de ruimte.
Bij renovatie kan je echter niet altijd een centraal ventilatiesysteem met uitgebreid buizennetwerk kwijt. In dat geval kan je kiezen voor een gedecentraliseerd systeem. Terwijl ventilatoren vroeger meestal aangesloten waren op de verlichting – en dus begonnen te draaien zodra het licht werd aangeknipt – bestaan er nu exemplaren die eveneens de lucht via sensoren monitoren en automatisch aanslaan en meer of minder gaan ventileren bij vocht- en geurprikkels of CO_2.

Stem de verlichting af op de verschillende zones. In een slaapkamer heb je namelijk heel ander licht nodig dan in de badkamer. Met richtbare of dimbare spots kom je al een heel eind. Voorzie echter ook goede lichtpunten rond of boven spiegels.

© Arne Jennard/D' Architectural Concepts

Verwarming, ja maar hoe?

Terwijl de ideale temperatuur voor een slaapkamer 18 °C bedraagt, is dat voor de badkamer minstens 22 °C. Bij de inrichting van de masterbedroom vormt dit dus een belangrijk aandachtspunt. Een van de mogelijkheden om daaraan tegemoet te komen is het werken met vloerverwarming. Door de lussen in de badkamer wat dichter op elkaar te leggen dan in de slaapkamer kan je al meer warmte creëren. Daarnaast kan je in de badkamer nog een extra radiator (elektrisch of aangesloten op het verwarmingscircuit) met een boostfunctie installeren. Dankzij de ventilator die op deze radiator staat, kan er op korte tijd lokaal veel extra warmte worden gecreëerd. Op die manier kan een badkamer in de winter, als het erg koud is buiten, toch snel lekker warm worden gemaakt. Nog een oplossing is om wandverwarming te voorzien in de wand langs het bad of de douche. Maar, net als vloerverwarming duurt het even voor de juiste temperatuur bereikt is. Voor een snelle douche tussendoor zal je het niet tijdig warm krijgen. Verwarm je de ruimte met radiatoren, denk er dan aan om de radiator eerder aan de kant van de badkamer te plaatsen.

Functioneel versus sfeerverlichting

Een uitgekiend lichtplan draagt bij tot een sterk concept. Naast de algemene verlichting zijn er verschillende andere types nodig. Zo heb je in het slaapgedeelte voornamelijk sfeerverlichting nodig, meestal in de vorm van leeslampjes op of net naast het bed. Daarnaast is ingewerkte oriëntatieverlichting, in de muur of een kast, handig voor als er 's nachts iemand naar het toilet moet.

"In de badkamer moet je dan weer makkelijk met de verlichting kunnen spelen. Als je 's ochtends nog niet goed wakker bent, wil je misschien nog geen te fel licht, terwijl je dat wel nodig hebt als je je bijvoorbeeld wilt schminken. Ook als je 's avonds tot rust wilt komen en gezellig een bad wilt nemen, is het handig als je ▶

© Luc Roymans/Arch. Ben De Decker

Een vloerbekleding die doorloopt of een kast op de scheidingslijn die zowel aan de kant van de slaapkamer als aan de badkamerzijde toegankelijk is... Deze details versterken het gevoel van eenheid.

het licht kan dimmen. Daarnaast behoort oriëntatieverlichting in de douche tot de opties, voor wie bijvoorbeeld vroeg uit de veren moet", vertelt Depuydt.
In de dressing is een vals plafond of een spanplafond met geïntegreerde verlichting een must. Doordat het licht heel egaal en diffuus wordt verspreid, zie je er op je best uit. Ook is het belangrijk om dicht genoeg bij de spiegel verlichting te voorzien, bijvoorbeeld in de vorm van een ledlijn, zodat je - als je kort bij de spiegel staat - niet in je eigen licht staat. Ook in de badkamer vormt dit een belangrijk aandachtspunt. Want normale spotjes steken algauw 30 tot 50 centimeter uit de wand, waardoor ze totaal geen nut hebben als je je bijvoorbeeld dicht bij de spiegel wilt schminken of je wenkbrauwen wilt epileren.

Nieuwe functies in meubilair

In de perceptie van de ruimte als één geheel speelt de keuze van de materialen een doorslaggevende rol. Zo kan je de vloer in een waterbestendig laminaat, tegels of een gietvloer bijvoorbeeld laten doorlopen, of kies je best voor dezelfde kleurtinten, of accessoires in dezelfde kleuraccenten. De uitgebreide waaier aan afwerkingsmogelijkheden voor kraanwerk zorgt ervoor dat je je badkamer minder steriel kan inrichten, maar een luxueus ogende toets kan meegeven. Qua kleurenpalet doen aardse tinten, maar ook donkere kleuren het zowel in de badkamer als de slaapkamer en dressing goed. Is de ruimte niet zo groot, dan kan je ze via lichte kleuren groter doen lijken.
De afwisseling van harde en zachte, en natuurlijke en minerale materialen komt de akoestische kwaliteit van de ruimte ten goede.
Tot slot versterken kasten op maat het gevoel van eenheid en zorgen ze voor een optimaal gebruik van de ruimte. Zo kunnen ze het verbindende element worden in het ontwerp, maar laten ze ook nieuwe combinaties toe. Denk bijvoorbeeld aan een combinatie van dressing en tv-meubel in één kast, of een dressing als scheidingswand, eventueel met een geïntegreerde schuifdeur. Daarnaast kan je aan het hoofdeinde van je bed bijvoorbeeld niet alleen nachttafelkastjes, maar ook een make-uptafel, een bureau of bankje integreren. Daarnaast worden steeds meer dressings gekoppeld aan een strijk- en waskamer, zodat je alles op één plek kan organiseren en je niet je hele huis door moet met de was en, achteraf, de strijk. ■

Een lijst van interessante adressen vind je op pagina 148